

सरोज ओलीको कथाकारिता

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत
नेपाली केन्द्रीय विभाग स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको
दसौ पत्रको प्रयोजनका लागि
प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधार्थी

यमुना ओझा

नेपाली केन्द्रीय विभाग

कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०७३

शोधनिर्देशकको सिफारिस

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभाग स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षकी छात्रा यमुना ओझाले दसौ पत्रको प्रयोजनका निमित्त **सरोज ओलीको कथाकारिता** शीर्षकको शोधपत्र मेरा निर्देशनमा तयार पारेकी हुन् । यस शोधकार्यबाट म सन्तुष्ट छु र यसको आवश्यक मूल्याङ्कनका निमित्त नेपाली केन्द्रीय विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय समक्ष सिफारिस गर्दछु ।

मिति : २०७३/११/०६

.....
प्रा.डा. कृष्णप्रसाद घिमिरे
(शोधनिर्देशक)
नेपाली केन्द्रीयविभाग
त्रिभुवनविश्वविद्यालय
कीर्तिपुर, काठमाडौं

त्रिभुवनविश्वविद्यालय

नेपाली केन्द्रीयविभाग

कीर्तिपुर, काठमाडौं ।

मिति : २०७३/११/०८

स्वीकृतिपत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभागकी छात्रा यमुना ओझाले स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको प्रयोजनका लागि तयार पार्नु भएको सरोज ओलीको कथाकारिता शीर्षकको शोधपत्र आवश्यक मूल्याङ्कन गरी स्वीकृत गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

प्रा.डा. देवीप्रसाद गौतम

.....

(विभागीय प्रमुख)

प्रा.डा. महादेव अवस्थी

.....

(बाह्य परीक्षक)

प्रा.डा. कृष्णप्रसाद घिमिरे

.....

(शोधनिर्देशक)

कृतज्ञता ज्ञापन

प्रस्तुत सरोज ओलीको कथाकारिता शीर्षकको शोधपत्र मैले स्नातकोत्तर तहको दसौं पत्रको प्रयोजनका लागि आदरणीय गुरु प्रा. डा. कृष्णप्रसाद घिमिरेको निर्देशनमा रही तयार पारेकी छु ।

सरोज ओलीद्वारा लिखित दुई ओटा कथासङ्ग्रह मुटु छुने कथा (२०५०) र स्टेथिस सागरदेखि हिमालसम्म (२०६१) मा आधारित रहेर यो शोधकार्य तयार पारिएको छ । कथा विश्लेषणमा आधारित रही यो शोधकार्य तयार पारिएको छ । यस शोधकार्य गर्नका लागि आवश्यक निर्देशन, परिमार्जन तथा हौसला प्रदान गर्नुहुने गुरु प्रा. डा. कृष्णप्रसाद घिमिरेप्रति हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु ।

प्रस्तुत शीर्षकमा मलाई शोधकार्य गर्न शोधप्रस्ताव स्वीकृत गरी अनुमतिप्रदान गरेकोमा त्रिभुवन विश्वविद्यालय, नेपाली केन्द्रीय विभागका आदरणीय गुरुवर्गप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । जीवनमा आइपर्ने समस्याहरूसाग सङ्घर्ष गर्दै मलाई अगाडि बढ्न प्रेरणा दिने पूजनीय पिता खिमनाथ ओझा, माता खेममाया ओझा, श्रीमान् भरत रिजाल र आत्मीय दाजुहरु खेमराज ओझा, मोहन ओझाप्रति म सदैव ऋणी रहने छु । त्यसका साथै मलाई प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्ने सबैप्रति आभारी छु ।

शोधकार्यसम्बन्धी आवश्यक पुस्तक, पत्रपत्रिका आदि सामग्री उपलब्ध गराइदिने त्रि.वि. केन्द्रीय पुस्तकालय र नेपाली केन्द्रीय पुस्तकालयप्रति पनि आभार प्रकट गर्दछु । यस शोधपत्रको यथाशक्य शुद्धसाग टङ्कण गरिदिने दाजु वीरेन्द्र नेपालपनि कृतज्ञ छु ।

अन्त्यमा यस शोधपत्रको समुचित मूल्याङ्कनका लागि नेपाली केन्द्रीय विभाग, त्रिभुवन विश्वविद्यालय, कीर्तिपुर समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

शैक्षिक सत्र : २०६८/०७०

मिति : २०७३/११/०३

शोधार्थी

.....
(यमुना ओझा)
नेपाली केन्द्रीय विभाग
त्रि.वि., कीर्तिपुर

विषय सूची

	पृष्ठ
शोधनिर्देशकको सिफारिस	क
स्वीकृतपत्र	ख
कृतज्ञता ज्ञापन	ग
पहिलो परिच्छेद : शोध परिचय	१-३
१.१ विषय परिचय	१
१.२ समस्याकथन	१
१.३ शोधकार्यको उद्देश्य	१
१.४ पूर्वकार्यको समीक्षा	१
१.५ शोधकार्यको औचित्य र महत्त्व	२
१.६ शोधकार्यको क्षेत्र र सीमा	३
१.७ शोधविधि	३
१.८ सामग्री सङ्कलनविधि	३
१.९ शोधपत्रको रूपरेखा	३
दोस्रो परिच्छेद : कथा विश्लेषणका सैद्धान्तिक आधार	४-१६
२.१ विषय परिचय	४
२.२ कथाको परिचय	४
२.३ कथाको परिभाषा	४
२.४ कथाको विकासक्रम	५
२.५ कथाका संरचक तत्त्वहरु	१२
२.५.१ कथानक/कथावस्तु	१२
२.५.२ पात्र/चरित्रचित्रण	१३

२.५.३ दृष्टिविन्दु	१४
२.५.४ सारवस्तु/उद्देश्य	१५
२.५.५ भाषाशैली	१५
२.६ निष्कर्ष	१६

तेस्रो परिच्छेद : सरोज ओलीको सङ्क्षिप्त जीवनी र उनका कथा यात्राको चरण विभाजन १७-२५

३.१ विषय परिचय	१७
३.२ सरोज ओलीको सङ्क्षिप्त जीवनवृत्त	१७
३.२.१ जन्म र जन्मस्थान	१७
३.२.२ शिक्षादीक्षा	१७
३.२.३ साहित्य लेखनका निम्ति प्रेरणा र प्रभाव	१७
३.२.४ सम्मान तथा पुरस्कार	१८
३.२.५ सरोज ओलीको साहित्यक क्षेत्रमा संलग्नता	१९
३.२.६ सरोज ओलीको व्यक्तित्वका विविध पक्षहरू	१९
३.२.६.१ ओलीको आन्तरिक व्यक्तित्वको अध्ययन	१९
३.२.६.२ साहित्यकार व्यक्तित्व	२०
३.२.६.३ सरोज ओलीको बाह्य व्यक्तित्व	२१
३.३ सरोज ओलीको कथायात्राको चरण विभाजन	२३
३.४ निष्कर्ष	२५

चौथो परिच्छेद : 'मुटु छुने कथा' कथासङ्ग्रहको अध्ययन २६-६७

४.१ 'कुहिरो भित्रको पानी' कथाको अध्ययन	२६
४.२ 'चौधरी' कथाको अध्ययन	३०
४.३ 'मोहन' कथाको अध्ययन	३३
४.४ 'सम्सेर्नी' कथाको अध्ययन	३७
४.५ 'भगी' कथाको अध्ययन	४०
४.६ 'लक्ष्मण बाबु' कथाको अध्ययन	४४

४.७ 'मुटु छुने कथा'को अध्ययन	४७
४.८ 'छेउ लागेर हिाडनुपर्छ' कथाको अध्ययन	५१
४.९ 'भक्तिमाने' कथाको अध्ययन	५४
४.१० 'विडम्बना' कथाको अध्ययन	५७
४.११ 'जात्रु' कथाको अध्ययन	६०
४.१२ 'मनिका'कथाको अध्ययन	६३
४.१३ निष्कर्ष	६६

पाचौ परिच्छेद : 'स्टेथिस सागरदेखि हिमासम्म' कथासङ्ग्रहको अध्ययन ६८-१२६

५.१ 'छल्लाकाए सागरहरू' कथाको अध्ययन	६८
५.२ 'मृणाल' कथाको अध्ययन	७२
५.३ 'अलर्क' कथाको अध्ययन	७४
५.४ 'हाड' कथाको अध्ययन	७७
५.५ 'अमर निशानी' कथाको अध्ययन	८३
५.६ 'दुर्ग' कथाको अध्ययन	८६
५.७ 'धमिलो दह' कथाको अध्ययन	८९
५.८ 'सुकुनी' कथाको अध्ययन	९३
५.९ 'शाकम्भरी' कथाको अध्ययन	९६
५.१० 'बोखिमको माया बगिरहेछ' कथाको अध्ययन	१००
५.११ 'बैदाङ्गिनी' कथाको अध्ययन	१०२
५.१२ 'बाजवर्ण' कथाको अध्ययन	१०६
५.१३ 'महाबाहु' कथाको अध्ययन	१०८
५.१४ 'रन्तिदेव' कथाको अध्ययन	११२
५.१५ 'जीवनभिन्नको इतिहास' कथाको अध्ययन	११५
५.१६ 'दुई फब्ल्याटा' कथाको अध्ययन	११९
५.१७ 'आखाको माया' कथाको अध्ययन	१२२
५.१८ निष्कर्ष	१२६

छैटौ परिच्छेद : सारांश तथा निष्कर्ष	१२७-१२८
६.१ सारांश	१२७
६.२ निष्कर्ष	१२७
६.३ सम्भावित शोधशीर्षक	१२८
सन्दर्भसामग्री सूची	१२९